

KÉPZŐK ÉS IGEKÖTŐK

PRÄFIXE UND ABLEITUNGSSUFFIXE

A német előképzők

Deutsche Präfixe

Az alábbiakban előbb a *nem elváló*, majd az *elváló* előképzők főbb jegyeit mutatjuk be.

a) Nem elváló igekötők

(*be-*, *ent-*, *er-*, *miss-*, *ver-*, *zer-*)

be-

1. tárgyatlan ige tárgyassá tétele

pl. *diene*n + *Dat* → *bediene*n + *Akk*
*kämpfe*n + *gegen Akk* → *bekämpfe*n + *Akk*
*steige*n + *auf Akk* → *besteige*n + *Akk*

2. a tárgy szerepének megváltoztatása

pl. *liefe*rn + *Dat, Akk* → *beliefe*rn + *Akk, mit Dat*
(vagyis a *beliefe*rn tárgya ugyanazt a szerepet játssza, mint a *liefe*rn részes esetű kiegészítője, míg az eredeti tárgyból *mit Dat* lett)
*lade*n + *auf Akk, Akk* → *belade*n + *Akk, mit Dat*

3. tárgyias ige szinonimáinak képzése változatlan vonzattal, néha intenzívebb jelentésárrnyalattal

pl. *fürchte*n → *befürchte*n
*frage*n → *befrage*n
*strafe*n → *bestrafe*n

4. melléknévből tárgyias ige képzése

pl. *fähig* → *befähige*n
reich → *bereiche*rn (a *reicher* középfokú alakból)
ruhig → *beruhige*n
(nem létezik ugyanis a **fähigen*, **reiche*rn vagy **ruhigen* ige)

5. főnévből ellátottságot jelölő melléknév képzése a *-t* képzővel kombinálódva (ezek csak látszólag melléknévi igenevek, hiszen nem léteznek ilyen igeik)

pl. *Brille* → *bebrillt* 'szemüveges'
Moos → *bemoost* 'mohos'

ent-

1. 'eltávolodás, eltávolítás valahonnan'

pl. *komme*n → *entkomme*n
*springe*n → *entspringe*n
*stamme*n → *entstamme*n
*nehme*n → *entnehme*n
*leihe*n → *entleihe*n

2. 'megfosztás valamitől', ill. 'visszacsinálása valaminek'

pl. *fesse*ln → *entfesse*ln
*fette*n → *entfette*n
*kleide*n → *entkleide*n

(*zusammen*)*rolle*n → *entrolle*n

3. 'állapot, folyamat kezdete' – választékos stílusban

pl. *brenne*n → *entbrenne*n
*schlummere*n → *entschlummere*n

4. főnévből: 'megfosztás valamitől'

pl. *Haupt* → *enthaupte*n
Macht → *entmachte*n

5. melléknévből: 'megfosztás valamilyen tulajdonságtól'

pl. *mutig* → *entmutige*n
müdig → *entmüdig*e

er-

1. 'cél elérése'; a tárgyatlan igeiket is tárgyassá teszi

pl. *arbeite*n → *erarbeite*n
*hande*ln → *erhande*ln
*strebe*n → *erstrebe*n

2. 'folyamat kezdete'

pl. *klinge*n → *erklinge*n
*töne*n → *ertöne*n
*glühe*n → *erglühe*n

3. 'mozzanat'

pl. *bebe*n → *erbebe*n
*zittere*n → *erzittere*n

4. 'tulajdonság felvétele'; melléknévből, tárgyatlan

pl. *blind* → *erblinde*n
*schlaf*e → *erschlaf*e
krank → *erkranke*n

5. 'tulajdonság kölcsönzése'; melléknévből, tárgyias

pl. *bitter* → *erbitter*n
ganz → *ergänze*n (umlauttal)
schwer → *erschwere*n

6. 'vmilyen lelki állapot kiváltása'; igéből, tárgyias

pl. *staune*n → *erstaune*n
*zürne*n → *erzürne*n

miss-

1. 'tagadás'; igéből

pl. *deute*n → *missdeute*n
*versteh*e → *missversteh*e
A *miss-* kiszorítja az alapszó *ge-* előképzőjét a *gefallen*, *gebrauchen*, *gelingen* és *geraten* alapszókból: *missfallen*, *missbrauchen*, *misslingen*, *missraten*.

2. 'tagadás'; melléknévből

pl. *günstig* → *missgünstig*
launig → *misslaunig*
gelaunt → *missgelaunt*
gestimmt → *missgestimmt*
gewachsen → *missgewachsen*

3. 'tagadás'; főnévből

pl. *Ernte* → *Missernte*
Tat → *Missetat* (a *miss-* a *miss-* variánsa)
Heirat → *Missheirat*
Erfolg → *Misserfolg*

ver-

1. 'befejezettség'

pl. *ände*rn → *verände*rn
*sinke*n → *versinke*n
*klinge*n → *verkinge*n
*prüge*ln → *verprüge*ln

folgen (+ Dat) → verfolgen (+ Akk)
schmieren (+ Akk, auf/an Akk) → verschmieren (mit Dat, Akk – vagyis a tárgyból előjárószerű eset lesz, az eredeti előjárószerű esetből pedig tárgy)
hungern → verhungern
mischen → vermischen (főnevekből is: vergiften, vergasen)

2. 'a tárgy által jelölt dolog teljes felhasználása'

pl. *backen → verbacken (das ganze Mehl)*
heizen → verheizen (200 kg Holz)
spielen → verspielen (das Geld)
dösen → verdösen (die ganze Zeit)
telefonieren → vertelefonieren (Zeit/Geld)

3. 'eltávolítás/eltávolítás' (az alapszó irányhatározója eltűnik)

pl. *schleppen (+ Akk, wohin) → verschleppen (+ Akk)*
rutschen (wohin) → verrutschen

4. 'eltéveszt, rosszul csinál'; általában visszaható igeként

pl. *fahren → sich verfahren*
rechnen → sich verrechnen
hören → sich verheören
A nem visszaható *versalzen, verwürzen, verpfeffern* igék mellékelése 'túl sok'.

5. 'intenzitás', és általában 'befejezettség' is

pl. *meiden → vermeiden*
schwinden → verschwinden
warnen → verwarnen

6. 'ellátottság'; főnevekből

pl. *Gold → vergolden*
Seuche → verseuchen
Schmutz → verschmutzen

7. 'helyváltoztatás akadályozása'; főnevekből

pl. *Riegel → verriegeln*
Mine → verminen
Mauer → vermauern

8. 'állapot/tulajdonság változása'; mellékelvekből és főnevekből

pl. *arm → verarmen*
deutlich → verdeutlichen
Steppe → versteppen

zer-

1. 'részeire bont/bomlik'

pl. *drücken → zerdrücken*
beißen → zerbeißen
schneiden → zerschneiden

2. 'elront, tönkretesz'

pl. *knüllen – zerknüllen*
schlagen → zerschlagen
stören → zerstören
Az 'elhasznál' részjelentéssel
fahren → zerfahren
lesen → zerlesen

b) Egyéb el nem való előképzők

– névszók fosztó előképzői

a-

pl. *anormal, asozial, apolitisch, atonal*

dis-/des-

pl. *disharmonisch, Disharmonie, desintegriert, Desintegration*
(egy-két igével is előfordul, pl. *disqualifizieren*)

in- (im-, il-)

pl. *indiskret, Indiskretion, intolerant, Intoleranz, immobil, illegitim* (egy-két idegen eredetű igében is előfordul, de 'befelé' jelentéssel, pl. *infiltrieren*)

non-

pl. *nonverbal, Nonsense*

un-

pl. *unsicher, unschön, unerwünscht, Unmensch, Unwetter*

– mellékelve elatívuszi (vagy mértékre utaló) előképzői

erz- (pl. *erzdumm, erzreaktionär*)
extra- (pl. *extragroß, extralang*)
hyper- (pl. *hypermodern, hypernervös*)
hoch- (pl. *hochbegabt, hochaktuell, hochempfindlich*)
super- (pl. *superschnell, superklug*)
über- (pl. *überfroh, überempfindlich*)
ultra- (pl. *ultraschnell, ultrakonservativ*)
ur- (pl. *urkomisch, urgemütlich*)

– főnevek nagy mértékre utaló előképzői

erz- (pl. *Erzgauner, Erzheuchler*)
super- (pl. *Superleistung, Superfilm*)
über- (pl. *Überfülle, Übereifer*)
un- (pl. *Unmenge, Unzahl*)

– relatív időre utaló előképzők:

nach- (pl. *nachchristlich, Nachmittag*)
post- (pl. *postrevolutionär*)
vor- (pl. *vorsintflutlich, Vortag, vorgestern*)
prä- (pl. *prähistorisch*)

– valódi vagy képes helyre utaló előképzők 'belül'

inner- (pl. *innerbetrieblich*)
intra- (pl. *intramolekular*)
endo- (pl. *endoplasmatisch*)
binnen- (pl. *binnensoziologisch*)

'kívül'

außer- (pl. *außersprachlich*)
extra- (pl. *extralinguistisch*)
'fölkött'

über- (pl. *überregional*)
supra- (pl. *suprasegmental*)
'között'

inter- (pl. *interdisziplinär*)
'keresztül'

trans- (pl. *transsibirisch*)
'alatt'

unter- (pl. *unterirdisch*)

sub- (pl. *subarktisch*)

hypo- (pl. *hypokristallin*)
'közelében'

epi- (pl. *epikontinental*)

peri- (pl. *perimagmatisch*)

para- (pl. *paravenös*)

– egyéb jelentésű, magyarban is használt idegen előképzők

anti- (pl. *antifaschistisch, Antialkoholiker*)
bi- (pl. *bipolar, bilateral*)
hetero- (pl. *heterozyklisch, heterosexuell*)
homo- (pl. *homophonisch, homosexuell*)
mono- (pl. *monogenetisch*)
multi- (pl. *multimedial, Multimillionär*)
pan- (pl. *paneuropäisch*)
pro- (pl. *proarabisch*)

pseudo- (pl. *pseudodemokratisch*)

quasi- (pl. *quasistabil*)

re- (pl. *reprivatisieren*)

c) Elváló előképzők

beleértve az egyes igékkel vagy névszókkal nem elváló kapcsolatot alkotókat is

ab-

1. 'eltávolodás/eltávolítás'

fahren → *abfahren*

marschieren → *abmarschieren*

wischen → *abwischen*

gewinnen → *abgewinnen*

schneiden → *abschneiden*

2. 'befejezés' (az adott cselekvéssel egy másik cselekvés/történés befejezését érjük el)

pl. *schalten* → *abschalten*

klingeln → *abklingeln*

3. 'lefelé irányuló mozgás'

tropfen → *abtropfen*

steigen → *absteigen*

werten → *abwerten*

4. 'befejezettség' (az adott cselekvés lezárása)

pl. *dienen* → *abdienern*

speichern → *abspeichern*

wiegen → *abwiegen*

5. 'intenzitás'

pl. *ändern* → *abändern*

trennen → *abtrennen*

sich quälen → *sich abquälen*

6. 'visszavonás'

bestellen → *abbestellen*

telegrafieren → *abtelegrafieren*

7. főnévi alapszóval 'főléleg, eltávozó anyag/energia'

pl. *Dampf* → *Abdampf*

Gas → *Abgas*

Wasser → *Abwasser*

an-

1. 'vmi/vki felé irányulás' (tárgyassá válnak az igék)

pl. *steuern* → *ansteuern* (*ein Schiff steuern*, de:

den Hafen ansteuern)

visieren → *anvisieren*

blicken → *anblicken*

brüllen → *anbrüllen*

lachen → *anlachen*

sprechen → *ansprechen*

A *kommen* igével használt, *an-* igekötős

melléknévi igenevek is közeledést jelölnek, pl. *er*

kommt angeflitzt/an-

gesaust/angekeucht/angerannt stb.

Az 'irányulás' speciális eseteinek vehetők az

'érintés' (pl. *anföhlen*, *antippen*, *anklopfen*, *anstoßen*) és a 'rögzítés' (pl. *anbauen*, *anbinden*, *anheften*, *ankleben*, *anschrauben* stb.).

2. 'folyamat kezdete'

pl. *brennen* → *anbrennen*

singen → *ansingen*

Ezzel rokon értelmű a 'csak elkezdeni, nem

végigcsinálni' jelentés,

pl. *dünsten* → *andünsten*

rösten → *anrösten*

knabbern → *anknabbern* (ez a 'kissé' je-

lentéselem van meg az inkább csak ige-

névként előforduló *angeheitert*,

angeschmutzt stb. alakokban is)

3. 'elindítás' (az adott cselekvéssel egy másik cselekvés/történés beindulását érjük el, vö. *ab-*)

pl. *schalten* → *anschalten*

kurbeln → *ankurbeln*

lassen → *anlassen*

4. főnévi alapszóval:

pl. *Höhe* → *Anhöhe*

Recht → *Anrecht*

Zahl → *Anzahl*

auf-

1. 'felfelé irányulás'

pl. *blicken* → *aufblicken*

springen → *aufspringen*

nehmen → *aufnehmen*

2. 'lelki, fizikai nyugalmi állapot megszüntetése, megzavarása'

pl. *rütteln* → *aufrütteln*

scheuchen → *aufscheuchen*

stacheln → *aufstacheln*

3. 'térfogatnövelés'

pl. *blasen* → *aufblasen*

4. 'mozgás/rögzítés vminek a felszínére'

prallen → *aufprallen*

montieren → *aufmontieren*

legen → *auflegen*

Átvitt értelemben, „vkire rá” jelentésben használatos az *aufnötigen*, *auftragen*, *aufzwingen* stb.

5. 'kinyit/szétnyílik'

pl. *machen* → *aufmachen*

klappen → *aufklappen*

platzen → *aufplatzen*

6. 'javítás'

pl. *bügeln* → *aufbügeln*

polieren → *aufpolieren*

leben → *aufleben* (tárgyatlan)

7. 'mozzanatosság'

pl. *heulen* → *aufheulen*

leuchten → *aufleuchten*

stöhnen → *aufstöhnen*

8. 'befejezettség'

pl. *brauchen* → *aufbrauchen*

essen → *aufessen*

opfern → *aufopfern*

9. főnévi alapszóval

pl. *Preis* → *Aufpreis*

Takt → *Auftakt*

Wind → *Aufwind*

Glasur → *Aufglasur*

aus-

1. 'kifelé irányulás'

pl. *steigen* → *aussteigen*

wandern → *auswandern*

plaudern → *ausplaudern* (átvitt értelemben)

2. 'befejezettség'

pl. *heilen* → *ausheilen*

glühen → *ausglühen*

lachen → *auslachen*

rechnen → *ausrechnen*

3. főnévi alapszóval

pl. *Land* → *Ausland*

Laut → *Auslaut*

Ball → *Ausball*

bei-

1. 'hozzáad'

pl. *geben* → *beigeben*

mengen → *beimengen*

tragen → *beitragen*

2. 'jelen van', 'részt vállal'

pl. *sitzen* → *beisitzen*

stehen → *beistehen*

3. főnévi alapszóval: 'együtt'

pl. *Blatt* → *Beiblatt*

Fahrer → *Beifahrer*

Name → *Beiname*

durch-

1. 'át, keresztül' (be, aztán ki)

pl. *kriechen* → *durchkriechen* (*kriecht durch*)

dringen → *durchdringen* (*durchdringt*)

fahren → *durchfahren* (*fährt durch/durchfährt*)

schlafen → *durchschlafen*

2. 'befejezettség, teljesség'

pl. *atmen* → *durchatmen*

diskutieren → *durchdiskutieren*

prügeln → *durchprügeln*

ein-

1. 'befelé irányulás'

pl. *dringen* → *eindringen*

reisen → *einreisen*

gießen → *eingießen*

graben → *eingraben*

2. 'befejezettség' (tulajdon, tudás, képesség megszerzése)

pl. *üben* → *einüben*

ziehen → *einziehen*

prägen → *einprägen*

saugen → *einsaugen*

3. 'folyamat kezdete'

pl. *schlafen* → *einschlafen*

leiten → *einleiten*

hinter-

1. 'titokban'

pl. *bringen* → *hinterbringen* (*er hinterbringt*)

gehen → *hintergehen* (*er hintergeht*)

2. 'megőriz'

pl. *lassen* → *hinterlassen* (*er hinterlässt*)

legen → *hinterlegen* (*er hinterlegt*)

3. főnévi alapszóval: 'hátsó/hátulsó'

pl. *Achse* → *Hinterachse*

Grund → *Hintergrund*

Hof → *Hinterhof*

Gedanke → *Hintergedanke* (átvitt értelem-
ben)

los-

1. 'eltávolodás/eltávolítás' (vö. *ab-* és *weg-*)

pl. *brechen* → *losbrechen*

schneiden → *losschneiden*

binden → *losbinden*

lassen → *loslassen*

2. 'folyamat kezdete'

pl. *gehen* → *losgehen*

brüllen → *losbrüllen*

lachen → *loslachen*

nach-

1. 'vmi/vki után' (rész esettel)

pl. *laufen* → *nachlaufen*

sehen → *nachsehen*

schicken → *nachschicken*

Az 'utánzás' mellékjelentéssel

pl. *machen* → *nachmachen*

sprechen → *nachsprechen*

**2. 'időben utána' (igéből, főnévből és mellé-
névből)**

pl. *behandeln* → *nachbehandeln*

empfinden → *nachempfinden*

schwingen → *nachschwingen*

Gefühl → *Nachgefühl*

Mittag → *Nachmittag*

klassisch → *nachklassisch*

über-

1. 'túlcsordul'

pl. *kochen* → *überkochen* (*kocht über*)

schwappen → *überschwappen* (*schwappt über*)

2. 'az egészet látja'

pl. *blicken* → *überblicken* (*überblickt*)

schauen → *überschauen* (*überschaut*)

3. 'egyik helyről a másikra'

pl. *siedeln* → *übersiedeln* (*siedelt über*)

wechseln → *überwechseln* (*wechselt über*)

laufen → *überlaufen* (*läuft über*)

4. 'vmi fölé vesz, vmi fölött visel'

pl. *hängen* → *überhängen* (*hängt über*)

ziehen → *überziehen* (*zieht über*)

5. 'túlzott mértékben'

pl. *fordern* → *überfordern* (*überfordert*)

fragen → *überfragen* (*überfragt*)

treffen → *übertreffen* (*übertrifft*)

6. 'át' - időben

pl. *leben* → *überleben* (*überlebt*)

stehen → *überstehen* (*übersteht*)

(főnévből: *übernachten, überwintern*)

7. 'átsiklik' (nem veszi észre)

pl. *hören* → *überhören* (*überhört*)

lesen → *überlesen* (*überliest*)

sehen → *übersehen* (*übersieht*)

8. 'ismételten'

pl. *denken* → *überdenken* (*überdenkt*)

rechnen → *überrechnen* (*überrechnet*)

9. főnévi alapszóval: 'túlzott mértékű', 'normális értéken felüli'

pl. *Druck* → *Überdruck*

Eifer → *Übereifer*

Mensch → *Übermensch*

Dosis → *Überdosis*

**10. főnévi alapszóval: 'felső' (az alapszóval jelölt
dolog fölött lévő)**

pl. *Schuh* → *Überschuh*

Bett → *Überbett*

'felül lévő'

Kleidung → *Überkleidung*

Decke → *Überdecke*

11. melléknévi alapszóval: 'nagyon'

pl. *empfindlich* → *überempfindlich*

eifrig → *übereifrig*

12. főnévi alapszóval: 'befed vmivel'

pl. *Gold* → *übergolden*

Glas → *überglasen*

um-

1. 'változás' (elváló)

pl. *bauen* → *umbauen*

färben → *umfärben*

lenken → *umlenken*

formen → *umformen*

(főnévi alapszóval: *umschulen, umquartieren*
stb.)

2. 'a földre' (elváló)

pl. *fallen* → *umfallen*

knicken → *umknicken*

fahren → *umfahren* (*fährt um*)

3. 'vmi/vki körül' (nem elváló)

pl. *stellen* → *umstellen*

schwärmen → *umschwärmen*

fahren → *umfahren* (*umfährt*)

A 'körülnéz' jelentésű *sich umsehen/umschauen/umgucken*, ill. a 'kever' jelentésű *umrühren* elválók.

4. főnévi alapszóval: 'vmi körül levő/menő'

pl. *Welt* → *Umwelt*

Feld → *Umfeld*

Weg → *Umweg*

unter-

1. 'vmi alá, lefelé'

pl. *gehen* → *untergehen* (*geht unter*)

legen → *unterlegen* (*legt unter*)

tauchen → *untertauchen* (*taucht unter*)

schreiben → *unterschreiben* (*unterschreibt*)

streichen → *unterschreiben* (*unterstreicht*)

2. 'határérték alatti mértékben' (vö. über-)

pl. *belichten* → *unterbelichten*

(*unterbelichtet*)

bieten → *unterbieten* (*unterbietet*)

3. 'közé'

mengen → *untermengen* (*mengt unter*)

mischen → *untermischen* (*mischt unter*)

4. főnévi alapszóval: 'alsó' (alul levő)

pl. *Lippe* → *Unterlippe*

Bett → *Unterbett*

az alapszóval jelölt dolog alatt lévő

pl. *Tasse* → *Untertasse*

Bühne → *Unterbühne*

az alapszóval jelöltnél alacsonyabb rang

pl. *Leutnant* → *Unterleutnant*

Offizier → *Unteroffizier*

5. főnévi alapszóval: 'a normánál kisebb mértékű'

pl. *Gewicht* → *Untergewicht*

vor-

1. 'előre irányuló'

pl. *dringen* → *vordringen*

stoßen → *vorstoßen*

2. 'előad'

pl. *lesen* → *vorlesen*

führen → *vorführen*

3. 'előre' (időben)

pl. *fühlen* → *vorfühlen*

braten → *vorbraten*

warnen → *vorwarnen*

wider-

1. 'ellene' (nem elváló)

pl. *sprechen* → *widersprechen*

setzen → *sich widersetzen*

2. 'vissza' (elváló)

pl. *schallen* → *widerschallen*

klingen → *widerklingen*

spiegeln → *widerspiegeln*

3. főnévi alapszóval: 'ellentétes'

pl. *Rede* → *Widerrede*

Part → *Widerpart*

zu-

1. 'vmi/vki felé irányulás' (részes esettel)

pl. *lächeln* → *zulächeln*

nicken → *zunicken*

hören → *zuhören*

erkennen → *zuerkennen*

2. 'hozzáadás'

pl. *zahlen* → *zuzahlen*

steigen → *zusteigen*

3. 'bezárás'

pl. *gehen* → *zugehen* ('bezáródik')

klappen → *zuklappen*

nageln → *zunageln*

Képzők Ableitungssuffixe

a) Főnévképzők

-chen

főnévből

- 'kicsinyítés'

- pl. *Spiel* → *Spielchen*
Flasche → *Fläschchen*
Frau → *Frauchen* ('gazdi')
Karl → *Karlchen*
-*elchen* és -*erchen* változatban
Buch → *Büchelchen*
Wagen → *Wägelchen*
Kind → *Kindchen*, többes számban
Kinderchen

-e

1. igéből

- 'hely'

- pl. *bleib(en)* → *Bleibe*
kipp(en) → *Kippe*

- 'használati tárgy'

- pl. *bind(en)* → *Binde*
lieg(en) → *Liege*

- 'esemény'

- pl. *such(en)* → *Suche*
einreis(en) → *Einreise*
entnahm → *Entnahme* (múlt időből)

- 'cselekvő személy'

- pl. *nachkomm(en)* → *Nachkomme*

2. melléknévből (umlauttal)

- 'tulajdonság'

- lang* → *Länge*
frisch → *Frische*

- 'az adott tulajdonsággal rendelkező dolog'

- pl. *flach* → *Fläche*
sauer → *Säure*

3. főnévből

- 'tudomány/szakma művelője' (-logie végű főnevekből)

- pl. *Biologie* → *Biologe*
Soziologie → *Soziologe*

- 'ország lakója' (-en és -ei végű helynevekből)

- pl. *Schweden* → *Schwede*
Franken → *Franke*
Mongolei → *Mongole*

Az -ese változattal: *Chinesse*, *Libanese*,
Sudanese, *Vietnamesese* stb.

4. határozószóból:

- ritka, pl. *bald* → *Bälde*

-ei (-elei, -erei)

1. főnévből

- 'hely'

- pl. *Karte* → *Kartei*
Bäcker → *Bäckerei*
Konditor → *Konditorei*

- 'az alapszóval jelölt személyre/állatra jellemző viselkedés, dolog'

- pl. *Ferkel* → *Ferkelei*
Teufel → *Teufelei*
Kinder → *Kinderei* (többes számból)

- gyűjtőnév

- pl. *Staffel* → *Staffelei*
Gauner → *Gaunerei*

2. igéből (főleg -erei változattal)

- a cselekvés/történet pejoratív megjelölése

- pl. *brüllen* → *Brüllerei*

essen → *Esserei*

Recht haben → *Rechthaberei*

heucheln → *Heuchelei*

- 'a cselekvés eredménye'

- pl. *häkeln* → *Häkelei*
schnitzen → *Schnitzerei*

-el

1. igéből

- 'eszköz'

- pl. *decken* → *Deckel*
heben → *Hebel*

2. főnévből

- 'az alapszóval jelölthöz kapcsolódó'

- pl. *Arm* → *Ärmel*
Eiche → *Eichel*

-er

1. igéből

- 'a cselekvés végzője'

- pl. *lehren* → *Lehrer* (foglalkozás)
rauchen → *Raucher* (szokás)
finden → *Finder* (egyszeri cselekvés)
szókapcsolatból

Dach decken → *Dachdecker*

Schulden machen → *Schuldenmacher*

- 'a cselekvés eszköze'

- pl. *kühlen* → *Kühler*
entsaften → *Entsafter*
schalten → *Schalter* ('kapcsoló')
szókapcsolatból

Signal geben → *Signalgeber*

Hosen tragen → *Hosenträger*

- 'egyszeri cselekvés'

- pl. *rülpsen* → *Rülpser*
niesen → *Nieser*
abstechen → *Abstecher*

2. főnévből

- 'foglalkozás/tudomány művelője'

- pl. *Musik* → *Musiker*

Kritik → *Kritiker*

- (ik)er változattal

- Chemie* → *Chemiker*
Satire → *Satiriker*

- 'az adott helyen lakó'

- pl. *Wien* → *Wiener*
Österreich → *Österreicher*
Schweiz → *Schweizer*
England → *Engländer* (de: *Irland* → *Ire*)
Norwegen → *Norweger*
Dresden → *Dresdener* (de: *Bremen* → *Bremer*)

különleges hangbetoldásokkal *Tokioter*,
Jenenser, *Münsteraner*, *Hannoveraner*,
Brasilianer, *Damaszener* (Damaskus),
Florentiner (Florenz), *Anhaltiner*,
Montenegriner, *Veroneser*, *Maltaser*,
Genueser stb.

- 'az adott üzemnél dolgozó'

- pl. *Eisenbahn* → *Eisenbahner*
Walzwerk → *Walzwerker*
Hochofen → *Hochöfner*

- 'az adott dologgal összefüggő foglalkozású'

- pl. *Schaf* → *Schäfer*
Schule → *Schüler*

- Grenze* → *Grenzer*
- 'az adott dologgal összefüggő tárgy' (főként járművek hosszabb neve helyett)
    - pl. *Dampf(schiff)* → *Dampfer*
    - Bombe(nflugzeug)* → *Bomber*
    - Last(kraftwagen)* → *Laster*
  - 'az adott dologgal jellemezhető tárgy/állat/személy' (jelzős főnevekből)
    - pl. *zwei Masten* → *Zweimaster*
    - vier Zeilen* → *Vierzeiler*
    - paarige Hufe* → *Paarhufer*
- 3. számnévből**
- 'számjegy neve vagy a számmal jellemezhető dolog/személy'
  - pl. *eins/ein* → *Einser/Einer*
  - drei* → *Dreier*
  - vierzig* → *Vierziger*

-ler (csak főnévből)

- 'az adott dologgal összefüggő foglalkozást/elfoglaltságot űző'
- pl. *Kunst* → *Künstler*
- Schwergewicht* → *Schwergewichtler*
- Ausflug* → *Ausflügler*
- szókapcsolatból
- freier Beruf* → *Freiberufler*
- 'az adott helyen élő'
- pl. *Dorf* → *Dörfler*
- Erzgebirge* → *Erzgebirgler*
- KZ* → *KZ-ler*
- 'az adott dologgal rendelkező, azzal jellemezhető' (jelzős főnevekből)
- pl. *tausend Füße* → *Tausendfüßler*

-ner (csak főnévből)

- 'az adott dologgal összefüggő foglalkozást/elfoglaltságot űző'
- pl. *Pforte* → *Pförtner*
- Rente* → *Rentner*

-heit/- (ig)keit

1. melléknévből

A képzővariánsok megoszlása: *-bar, -ig, -lich, -sam, -er* után *-keit* (de: *Sicherheit*), *-haft* és *-los* után *-igkeiten*; ezenkívül *Eitelkeit, Übelkeit, Müdigkeit, Sprödigkeit, Festigkeit, Süßigkeit, Dreistigkeit, Geschwindigkeit, Leichtigkeit, Kleinigkeit/Kleinheit, Neuigkeit/Neuheit*.

- 'tulajdonság'
- pl. *klar* → *Klarheit*
- glaubhaft* → *Glaubhaftigkeit*
- wachsam* → *Wachsamkeit*
- 'cselekvés/viselkedés'
- pl. *frech* → *Frechheit*
- derb* → *Derbheit*
- 'élettelen dolog'
- pl. *flüssig* → *Flüssigkeit*
- kostbar* → *Kostbarkeit*
- selten* → *Seltenheit*

2. főnévből (csak a *-heit* változattal, kivéve:

- Streitigkeit, Zwistigkeit*)
- 'gyűjtőnév'
- pl. *Christ* → *Christenheit*
- Mensch* → *Menschheit*

3. számnévből

- pl. *ein* → *Einheit*
- viel* → *Vielheit*

-icht

1. főnévből

- 'ahol az adott növény nő' (gyűjtőnév)
- pl. *Tanne* → *Tannicht*
- Rohr* → *Röhricht*

2. igéből

- 'a cselekvés tárgya (produktuma)'
- pl. *kehren* → *Kehricht*
- spülen* → *Spüllicht*

-in

főnévből (személynevekből és állatnevekből)

- 'nőnemű egyed'
- pl. *Arzt* → *Ärztin*
- Storch* → *Störchin*
- Gatte* → *Gattin*
- Ungar* → *Ungarin*
- Landsmann* → *Landsmännin*

-lein (erősebben délnémet jellegű változatok az **-el, -le, -l** és a svájci **-li**) főnévből

- 'kicsinyítés'
- pl. *Bach* → *Bächlein*
- Ring* → *Ringlein*

-ling

1. igéből

- 'a cselekvés tárgya'
- pl. *prüfen* → *Prüfling*
- lieben* → *Liebling*
- 'a cselekvés alánya'
- pl. *ankommen* → *Ankömmling*
- schaden* → *Schädling*

2. főnévből

- 'az adott dologgal valahogyan kapcsolatban levő személy/állat/növény'
- pl. *Genuss* → *Genüssling* ('nach Genuss Strebender')
- Daumen* → *Däumling* ('klein wie der Daumen')
- 'élettelen tárgy'
- pl. *Kupfer* → *Kupferling*
- Finger* → *Fingerling*

3. melléknévből

- 'az adott tulajdonságot hordozó személy' (pejoratív)
- pl. *dumm* → *Dümmling*
- feige* → *Feigling*
- schön* → *Schönling*
- 'az adott tulajdonság alapján elnevezett állatok/növények'
- pl. *grün* → *Grünling*
- gelb* → *Gelbling*

4. számnévből

- 'az adott számú ikrek'
- zwei* → *Zwilling*
- fünf* → *Fünfling*

-nis

1. igéből

- 'cselekvés/történet'
- pl. *begraben* → *Begräbnis*
- sich ereignen* → *Ereignis*
- 'a cselekvéshez kapcsolódó dolog' (eredmény, hely, eszköz)
- pl. *erlauben* → *Erlaubnis*
- erzeugen* → *Erzeugnis*
- zeugen* → *Zeugnis*

2. főnévből (stilisztikai variáns)

- pl. *Bild* → *Bildnis*
- Bund* → *Bündnis*

3. melléknévből

- pl. *bitter* → *Bitternis*
geheim → *Geheimnis*
wild → *Wildnis*

-rich

főnévből (elsősorban állatnevekből)

- 'hímnemű egyed'
pl. *Ente* → *Enterich*
Taube → *Täuberich*

-s

igéből (főként hangutánzóból)

- 'cselekvés/történés'
knicken → *Knicks*
klappen → *Klaps*

-sal

1. igéből

- 'cselekvés/történés'
pl. *wirren* → *Wirrsal*
schicken → *Schicksal*

2. főnévből (2 szó)

- pl. *Drang* → *Drangsal*
Mühe → *Mühsal*
melléknévből (1 szó)
trübe → *Trübsal*

schaft

1. főnévből

- 'személyek gyűjtőneve' (általában az alapszó többes számából)
pl. *Student* → *Studentenschaft*
Arzt → *Ärzteschaft*
Bauer → *Bauernschaft*
(Egyes számból: *Bruderschaft*, *Mannschaft*, *Nachbarschaft*.)
- 'az alapszó által képviselt kapcsolat'
pl. *Freund* → *Freundschaft*
Urheber → *Urheberschaft*
Eltern → *Elternschaft*
- élettelen alapszóval
pl. *Ort* → *Ortschaft*
Land → *Landschaft*

2. igéből

- 'eredmény', ill. egyéb jelentések
pl. *errungen* → *Errungenschaft* (igenévből)
rechnen → *Rechenschaft*
wissen → *Wissenschaft*

3. melléknévből

- 'tulajdonság'
pl. *eigen* → *Eigenschaft*
bereit → *Bereitschaft*
schwanger → *Schwangerschaft*

-sel

igéből

- 'a cselekvés/történés tárgya vagy alanya'
pl. *mitbringen* → *Mitbringsel*
überbleiben → *Überbleibsel*

-tel

1. sorszámnévből (magába olvasztva a sorszámnév képzőjének *t*-jét)

- 'törtrész' (homonim a törtszámnévvel, amelynek viszont nincs neve)
pl. *dritt* → *Drittel*
zwanzigst → *Zwanzigstel*

Az *-ein* végű összetett számnevek esetében nem a sorszámnévből, hanem a tőszámnévből képezzük: *hundertein* → *Hunderteintel*.

-tum

1. főnévből

- 'az adott személy(ek)re jellemző viselkedés-mód, gondolkodás'
pl. *Bürokrat* → *Bürokratum*
Söldner → *Söldnertum*
- 'az adott személyek gyűjtőneve'
pl. *Beamte* → *Beamtentum*
Bauer → *Bauerntum*
- 'az adott személy uralma alá tartozó terület'
pl. *Fürst* → *Fürstentum*
Herzog → *Herzogtum*
- élettelen dolgok nevéből, ritkán, különféle jelentésekkel
pl. *Alter* → *Altertum*
Schrift → *Schrifttum*

2. melléknévből (ritka)

- pl. *reich* → *Reichtum*
heilig → *Heiligtum*
eigen → *Eigentum*

3. igéből (ritka)

- pl. *irren* → *Irrtum*
wachsen → *Wachstum*
besitzen → *Besitztum*

-ung

1. igéből

- 'cselekvés/történés'
pl. *behandeln* → *Behandlung*
sich bemühen → *Bemühung*
verwirklichen → *Verwirklichung*
- 'a cselekvés tárgyiasult eredménye'
pl. *sammeln* → *Sammlung*
übersetzen → *Übersetzung*
erfinden → *Erfindung*
- 'a cselekvés eszköze'
pl. *lenken* → *Lenkung*
verdichten → *Verdichtung*
- 'a cselekvés helye'
pl. *ansiedeln* → *Ansiedlung*
steigen → *Steigung*
- 'a cselekvést végző személyek gyűjtőneve'
pl. *führen* → *Führung*
regieren → *Regierung*
begleiten → *Begleitung*

2. főnévből (elég ritka)

- gyűjtőnév, élettelen dolgok nevéből
pl. *Stall* → *Stallung*
Wand → *Wandung*

-werk

1. főnévből

- gyűjtőnév (tartalmilag nem hozható kapcsolatba a *Werk* főnévvel, tehát ezek nem összetett szavak)
pl. *Ast* → *Astwerk*
Dach → *Dachwerk*
Regel → *Regelwerk*

2. igéből

- 'a cselekvés eredménye'
pl. *bauen* → *Bauwerk*
stricken → *Strickwerk*

b) Melléknévképzők

-bar

1. igéből

- 'ható/-hető' (csak tárgyas igékből)
  - pl. *waschen* → *waschbar*
  - auffinden* → *auffindbar*
  - deklinieren* → *deklinierbar*
- 'a cselekvés/történés lehetősége az alany vagy valamilyen kiegészítő vonatkozásában' (csak tárgyatlan igékkel)
  - pl. *(nicht) versiegen* → *(un)versiegbar* (alany)
  - (nicht) entrinnen* → *(un)entrinnbar* (részes esetű kiegészítő)

2. főnévből

- 'alkalmasság' (ritka)
  - pl. *Jagd* → *jadgbar*
  - Frucht* → *fruchtbar*

3. melléknévből

- az alapszóval szinonim (igen ritka)
  - pl. *offen* → *offenbar*

-en (-er után -n változat)

főnévből (anyagnevekből)

- 'az adott anyagból való'
  - pl. *Gold* → *golden*
  - Leder* → *ledern*

Az -ern változattal

- Blech* → *blechern*
- Holz* → *hölzern*

-er

1. főnévből

- 'az adott helyen található/lakó, ahhoz kapcsolódó'
  - pl. *Frankfurt* → *Frankfurter* (melléknév!)

2. számnévből

- 'az adott számmal jelölt évtizedhez tartozó'
  - pl. *zwanzig* → *zwanziger (Jahre)*
  - fünfzig* → *fünfiger (Jahre)*

-fach

számnévből

- '-szor(os)/-szer(es)/-ször(ös)'
  - pl. *zwei* → *zweifach*
  - viel* → *vielfach*

-haft

1. főnévből

- 'olyan, mint az alapszóval jelölt személy/állat (ritkábban élettelen dolog)'
  - pl. *Laie* → *laienhaft*
  - Meister* → *meisterhaft*
- 'az alapszóban jelölt dologgal ellátott' (ide tartozik az élettelenből képzett *bildhaft* és *phrasenhaft* is)
  - pl. *Krampf* → *krampfhaf*
  - Zweifel* → *zweifelhaft*

2. igéből

- 'az adott cselekvésre hajlamos'
  - pl. *naschen* → *naschhaft*
  - schwätzen* → *schwatzhaft*

3. melléknévből

- 'az adott tulajdonságra hajlamos' (ritka)
  - pl. *krank* → *krankhaft*

-haltig

főnévből

- 'az alapszóval jelölt dolgot tartalmazó'
  - pl. *Fett* → *fetthaltig*
  - Mehl* → *mehlhaltig*

-ig

1. főnévből

- 'az alapszóban jelölt dolgokkal ellátott'
  - pl. *Kante* → *kantig*
  - Geiz* → *geizig*

Jelzős szókapcsolatból

- zwei Reihen* → *zweireihig*
- stumpfer Sinn* → *stumpfsinnig*

- 'olyan, mint az alapszóval jelölt dolog'

- pl. *Glas* → *glasig*
- Affe* → *affig*

2. igéből

- 'az adott cselekvésre/történésre hajlamos'

- pl. *taumeln* → *taumelig*
- rutschen* → *rutschig*
- wackeln* → *wack(e)lig*

Szókapcsolatból

- fein fühlen* → *feinfühlig*

3. határozószókból

- jelentésváltozás nélküli szófajváltás

- pl. *dort* → *dortig*
- bald* → *baldig*
- allein* → *alleinig*

-isch

1. főnévből

- 'olyan, mint az alapszóval jelölt dolog' (általában pejoratív)

- pl. *Bauer* → *bäurisch*
- Tier* → *tierisch*
- Kind* → *kindisch*

- 'az alapszóban jelölt dologgal ellátott'

- pl. *Argwohn* → *argwöhnisch*
- Neid* → *neidisch*
- Hohn* → *höhnisch*

- 'az alapszóban jelölt dologgal kapcsolatos'

- pl. *Seele* → *seelisch*
- Biologie* → *biologisch*
- Atheismus* → *atheistisch*

- 'az adott néppel/területtel kapcsolatos'

- pl. *Portugiese* → *portugiesisch*
- Afrika* → *afrikanisch*
- Schweizer* → *schweizerisch*

- 'az adott személytől származó' (tulajdonnévből, általában -sch változattal, aposztróffal, nagybetűvel írva)

- pl. *Schiller* → *Schiller'sche (Gedichte)*
- Grimm* → *Grimm'sche (Märchen)*

- 'az adott személyre (műveire, gondolkodására, stílusára) jellemző' (tulajdonnévből, gyakran -sch változattal, kisbetűvel írva)

- pl. *Klopstock* → *klopstockisch*
- Goethe* → *goethesche (Vielseitigkeit)*

2. igéből

- 'az adott cselekvésre hajlamos' (ritka)

- pl. *misstrauen* → *misstrauisch*
- necken* → *neckisch*

3. melléknévből

- idegen melléknévi tövek németesítése

céljából

- pl. *antik* → *antikisch*

-lich

1. főnévből

- 'az alapszóban jelölt dologgal kapcsolatos'

- pl. *Begriff* → *begrifflich*
- Verfassungsrecht* → *verfassungsrechtlich*

- 'olyan, mint az alapszóval jelölt dolog' (ritka)

- pl. *Freund* → *freundlich*
- Schulmeister* → *schulmeisterlich*

- 'az alapszóban jelölt dologgal ellátott' (absztrakt főnevekből)
pl. *Widerspruch* → *widersprüchlich*
Leidenschaft → *leidenschaftlich*
- 'az adott időközönként való ismétlődés'
pl. *Tag* → *täglich* (további ikerítéssel: *tagtäglich*)
Woche → *wöchentlich* (-nt- betoldásával)
zwei Stunden → *zweistündlich* ('két-óránkénti')

2. igéből

- '-ható/-hető' (vö. -bar)
pl. *bestechen* → *bestechlich*
verzeihen → *verzeihlich*
lesen → *leserlich* (az -erlich változattal)
- '-andó/-endő'
pl. *beachten* → *beachtlich*
verwerfen → *verwerflich*
- '-ó/-ő'
pl. *nachdenken* → *nachdenklich*
maßgeben → *maßgeblich*

3. melléknévből

- 'nem teljes mértékben olyan, mint amit az alapszó jelöl'
pl. *alt* → *ältlich*
rund → *rundlich*
schwach → *schwächlich*
- 'az adott tulajdonságra hajlamos'
pl. *rein* → *reinlich*
zart → *zärtlich*
krank → *kränklich*
- jelentésváltozás nélkül (de általában módhatározóként gyakoribb)
pl. *froh* → *fröhlich*
reich → *reichlich*

-los

főnévből

- '-talan/-telen, nélküli'
pl. *Mühe* → *mühelos*
Hoffnung → *hoffnungslos*
Ärmel → *ärmellos*

-mäßig

főnévből

- 'az alapszóban jelölt dologra vonatkozó, annak megfelelő'
pl. *Fahrplan* → *fahrplanmäßig*
Gefühl → *gefühlsmäßig*

-sam

1. igéből

- '-ható/-hető, -ékony/-ékeny'
pl. *biegen* → *biegsam*
einprägen → *einprägsam*
(nicht) aufhalten → *(un)aufhaltsam*
- 'az adott cselekvésre hajlamos'
pl. *sparen* → *sparsam*
empfinden → *empfindsam*
wirken → *wirksam*

2. főnévből

- 'az adott (elvont) dologgal ellátott'
pl. *Ehre* → *ehrsam*
Tugend → *tugendsam*

3. melléknévből (ritka)

- pl. *gemein* → *gemeinsam*
lang → *langsam*
selten → *seltsam*

c) Határozószó-képzők

-s

1. főnévből

- 'idő'
pl. *Abend* → *abends*
Anfang → *anfangs*
Sommer → *sommers*
- szókapcsolatból
der heutige Tag → *heutigentags*
- 'hely' (csak szókapcsolatokból)
pl. *viele Orte* → *vielerorts*
alle Orte → *allerorts*
- 'mód'
pl. *Flug* → *flugs*
Teil → *teils*

2. melléknévből

- pl. *besonder-* → *besonders*
link- → *links*
vergeben → *vergebens* (befejezett melléknévi igenévből)

-ens

melléknévből (főként a felsőfokú alakból)

- pl. *frühest-* → *frühestens*
höchst → *höchstens*
längst → *längstens*

-erdings

melléknévből

- pl. *neu* → *neuerdings*
schlecht → *schlechterdings*
glatt → *glatterdings*

-halber

1. főnévből

- 'cél'
pl. *Anstand* → *anstandshalber*
Interesse → *interessehalber*
Vorsicht → *vorsichtshalber*

2. névmásból

- a -(t)halben változat segítségével - a *halber* + *birt. eset* elöljárószóval alkotott szókapcsolat helyett
pl. *mein* → *meinethalben* (az *ich* régies, *mein* birtokos esetéből)
unser → *unserthalben*
dessen → *dessenthalben*
A -*halben* helyett a -*wegen* is állhat, ugyanazzal a jelentéssel.

-lings

1. főnévből (testrészek nevéből)

- 'az adott testrészen/testrésze'
pl. *Bauch* → *bäuchlings*
Rücken → *rücklings*
Seite → *seitlings*

2. melléknévből

- a jelentés lényeges változtatása nélkül
pl. *blind* → *blindlings*
jäh → *jählings*

-mals

1. határozószókból

- 'idő'
pl. *da* → *damals*
oft → *oftmals*
nie → *niemals*

2. módosítószókból, kötőszókból, elöljárószókból

- pl. *noch* → *nochmals*
aber → *abermals*
vor → *vormals*

-(er)maßen

befejezett melléknévi igenévből

- 'mint ...' (tekintethatározói funkció)
pl. *bekannt* → *bekanntermaßen* (*Wie bekannt, ...*)
nachgewiesen → *nachgewiesenermaßen*
gezwungen → *gezwungenermaßen*
(okhatározó)

-wärts

1. főnévből

- 'az adott dolog irányába'
pl. *Tal* → *talwärts*
Himmel → *himmelwärts*
Osten → *ostwärts*

2. előjárósóból

- 'az előjárósó által jelölt irányba'
pl. *vor* → *vorwärts*
ab → *abwärts*
aus → *auswärts*

3. irányhatározói jelentésű főnévi szókapcsolatból

- pl. *aus der Stadt* → *stadtauswärts*
in den Wald (hinein) → *waldeinwärts*

-weg [vEk]

1. melléknévből

- különböző jelentésekkel
pl. *glatt* → *glattweg*
kurz → *kurzweg*

2. előjárósóból

- pl. *durch* → *durchweg*
vor → *vorweg*

A *hinweg* töve a *hin* határozósó.

-weise

1. főnévből

- 'olyan formában/módon, mint az adott dolog'
pl. *Auszug* → *auszugsweise*
Beispiel → *beispielsweise*
- '-nként'
pl. *Abschnitt* → *abschnittsweise*
Monat → *monatsweise*

2. melléknévből (az *-erweise* képzőváltozattal)

- a melléknév jelentése, módhatározói funkcióban
pl. *eigenartig* → *eigenartigerweise*
lächerlich → *lächerlicherweise*
bedauerlich → *bedauerlicherweise*

3. igéből - csak elvétve

- 'az adott ige által jelölt módon'
pl. *borgen* → *borgweise*
leihen → *leihweise*

d) Igeképzők

-(e)ln

1. főnévből

'olyanná/azzá tesz, amit az alapszó jelöl'

- pl. *Falte* → *fälteln*
Haufe(n) → *häufeln*
Stück → *stückeln*
- kicsinyítő és/vagy gyakorító, különböző alapjelentésekkel
pl. *Frost* → *frösteln*
Schlange → *sich schlängeln*
Herbst → *herbsteln*
- 'úgy beszél, mint az adott népcsoport (erre vall az akcentusa)'
pl. *Sachse* → *sächseln*

Franzose → *französeln*

2. igéből

- kicsinyítő és/vagy gyakorító jelentés
pl. *lachen* → *lächeln*
husten → *hüsteln*
tanzen → *tänzeln*

3. melléknévből (ritka)

- 'az adott tulajdonságra valló módon viselkedik'
pl. *fromm* → *frömmeln*
blöd → *blödeln*
klug → *klügeln*

-(e)rn

igéből

- gyakorító jelentés
pl. *blinken* → *blinkern*
schlecken → *schleckern*

-igen

1. főnévből

- 'vkinek azt okozza, vkit abban részesít, amit az alapszó jelöl'
pl. *Angst* → *ängstigen*
Pein → *peinigen*

A *be-* előképzővel együtt

- Schein* → *bescheinigen*
Gnade → *begnadigen*

2. melléknévből

- 'olyanná tesz, mint amelyet az alapszó jelöl' (faktitív)

- pl. *fest* → *festigen*
satt → *sättigen*

A *be-* és *ver-* előképzőkkel együtt

- sanft* → *besänftigen*
unrein → *verunreinigen*

-ieren (*-isieren*, *-ifizieren*)

1. főnévből

- 'annak lenni vagy úgy viselkedni, mint akit az alapszó jelöl'

- pl. *Gast* → *gastieren*
Spion → *spionieren*

- 'vkit/vmit az adott dologban részesít'

- pl. *Diplom* → *diplomieren*
Honorar → *honorieren*

- 'létrehozza az adott dolgot'

- pl. *Skizze* → *skizzieren*
Porträt → *porträtieren*
Argument → *argumentieren*

- 'végzi az adott cselekvést'

- pl. *Debüt* → *debütieren*
Experiment → *experimentieren*
Kontrolle → *kontrollieren*

- 'megéli, érzi az adott dolgot'

- pl. *Sympathie* → *sympathisieren*
Triumph → *triumphieren*

- 'azzá válik, amit az alapszó jelöl'

- pl. *Kristall* → *kristallisieren*
- 'azzá tesz, amit az alapszó jelöl'

- pl. *Pulver* → *pulverisieren*
Tabu → *tabuisieren*

- 'az adott dologgal ellát'

- pl. *Asphalt* → *asphaltieren*
Plombe → *plombieren*

- 'az adott dolgot eszközként használja'

- pl. *Zentrifuge* → *zentrifugieren*

- Torpedo* → *torpedieren*
Telefon → *telefonieren*

2. melléknévből

- 'olyanná tesz, mint amelyet az alapszó jelöl'
pl. *blond* → *blondieren*

mobil → mobilisieren